Raadsvoorstel: Z/21/718332/D-775635
Onderwerp: **Voorstel inzet Reserve Duurzaamheid 2022**

Datum: 3 november 2021
Portefeuillehouder: Eelke Kraaijeveld
I&O: 28 oktober 2021
B&A / Raadsvergadering:
18 november 2021 / 9 december 2021
Opsteller: Bos, Martin
Geeft voorstel begrotingswijziging: Ja/~~Nee~~

Onderwerp:

Voorstel inzet Reserve Duurzaamheid 2022

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. Kennisnemend van het Uitvoeringsprogramma van de Regionale Energiestrategie 1.0, het college budgettaire ruimte van €200.000 per project te geven voor de Reserve Duurzaamheid
2. De resterende budgetten van 2021 gelabeld over te hevelen naar de Reserve Duurzaamheid
3. Een bedrag van €166.673 te onttrekken voor 'Energiebesparing bedrijven' voor 2022 uit de Reserve Duurzaamheid

Aanleiding:

Duurzaamheid en de energietransitie vormen een complexe opgave, die blijvend vragen om gemeentelijke inzet of stimulering om de lokale bijdrage aan landelijke klimaatdoelstellingen te behalen. Om hier een flinke impuls aan te kunnen geven is tijdens de Perspectiefnota 2020 uit de opbrengst van de verkoop van de Eneco-aandelen een bedrag van €5 miljoen beschikbaar gesteld voor duurzaamheid, oftewel de Reserve Duurzaamheid. De kaders om aan de Reserve Duurzaamheid invulling te geven ontbraken tot op heden. Het ontbreken van deze invulling zorgde in de fase van ideeënvorming nog niet voor een belemmering. Het vigerende Beleidsplan Duurzaamheid 2017-2021 was nog leidend voor de duurzaamheidsagenda en de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 was nog niet vastgesteld. Het raadsvoorstel voor Warmtenet Gildenwijk was in februari 2021 een eerste voorstel dat een beroep deed op deze reserve om de energietransitie in Gorinchem te versnellen.

Door het vaststellen van de RES 1.0, de Transitievisie Warmte (TVW) 1.0 en aflopende budgetten in 2021 is er nu een beleidskader om tot nadere invulling te komen van de Reserve Duurzaamheid. De RES 1.0 kent daarvoor nu ook een Uitvoeringsprogramma (UVP RES 1.0) en tevens is er in het vervolg van de Regionale Adaptatiestrategie (RAS) inmiddels een plan van aanpak ter invulling van een lokale Adaptatiestrategie (LAS). De vijf pijlers in de RES 1.0, de wijkuitvoeringsplannen van de TVW 1.0, klimaatadaptatie en biodiversiteit vormen samen de grootste duurzaamheidsopgaven voor na 2021. Zonder extra (nieuwe) gelden van het Rijk moet de gemeente pas op de plaats maken in deze duurzaamheidsopgaven of de ambities fors naar beneden bijstellen. Bij uw raad is bij de I&O van 28 oktober 2021 ideeën opgehaald hoe om te gaan met de Reserve Duurzaamheid.

Beoogd effect:

Door de Reserve Duurzaamheid met uw raad af te stemmen zorgen we voor heldere kaders hoe en waarvoor de Reserve Duurzaamheid wordt ingezet. Dit draagt bij aan het tijdig behalen van de doelen in de duurzaamheidsopgaven.

Argumenten:

1.1 De raad het college de budgettaire ruimte geeft om invulling te geven aan de Reserve Duurzaamheid
Tijdens de I&O parallelsessie Reserve Duurzaamheid van 28 oktober 2021 is door uw raad aangegeven dat het vastgestelde beleid, zoals de RES 1.0 en de TVW 1.0, de kaders zijn voor de invulling van de Reserve Duurzaamheid. Het gepresenteerde afwegingskader gebruikt het college voor zichzelf als verantwoordingskader voor de projecten die aanspraak maken op de reserve Duurzaamheid. Uw raad heeft

het idee voorgelegd dat het college een bepaalde ruimte kan krijgen om projecten aanspraak te mogen laten doen op deze reserve. Duurzaamheidsopgaven zijn kostbare projecten, zeker als de duurzame impuls groot is. Het voorstel is om voor relatief kleine acties of projecten tot €200.000 de afweging aan het college te laten. Hiermee heeft het college de snelheid om snel te schakelen op opgaven, wordt de administratieve last van het ambtelijke apparaat verminderd en bespaart het tijd van uw raad voor accordering van deze projecten. Verantwoording kan plaatsvinden via de P&C cyclus. Projecten die boven deze bovengrens uitkomen zullen uiteraard worden voorgelegd aan uw raad.

1.2 In samenwerking en afstemming met de gemeente Molenlanden is een concrete invulling gegeven aan de pijlers van de RES
Nadat de RES 1.0 op 13 april 2021 is vastgesteld door de gemeenteraden van Molenlanden en Gorinchem was de volgende stap om een UVP RES 1.0 op te stellen. Dit uitvoeringsprogramma legt nadrukkelijk de focus op de aankomende jaren, op weg naar de tussendoelen uit de RES 1.0 en het einddoel energieneutraal in 2050. In nauwe samenwerking met de gemeente Molenlanden is in het UVP RES 1.0 beschreven welke werkzaamheden we voor elke pijler voorzien tot 1 juli 2023. Aan het UVP RES 1.0 hangt nog geen kostenraming, omdat er nog keuzes gemaakt moeten worden in welke mate elke pijler wordt opgepakt in 2022. Verdere inzet is mede afhankelijk van de beschikbare capaciteit, prioritering en het vrijkomen van eventuele Rijksgelden.

2.1 Gemaakte afspraken in de aflopende budgetten worden in 2022 nader uitgewerkt
In het verleden zijn twee budgetten gecreëerd voor de duurzaamheidsopgaven: Beleidsplan Duurzaamheid 2017-2021 en Energietransitie. Deze vormen tot en met 2021 de duurzaamheidsagenda en bevatten ook de daarvoor benodigde gelden. In 2022 vervallen deze budgetten, alleen deze budgetten zijn nog niet volledig benut. In 2022 is het de wens om deze projecten tot realisatie te brengen. Om dat mogelijk te maken adviseren we om de budgetten uit het Beleidsplan Duurzaamheid 2017-2021 en de middelen Energietransitie die eind 2021 nog resteren, te behouden voor de Reserve Duurzaamheid. Dit zijn de volgende budgetten:

- Beleidsplan Duurzaamheid 2017-2021: €50.000 (inschatting)
- Energietransitie:
    - Duurzaamheidspakketten minima: €68.566
    - Digitaal platform Duurzame bedrijven: €20.000
    - Transitie warmte: €115.000
    - Onderzoek warmtenet Gildenwijk: €110.000
    - Energiebesparingsaanpak Vereniging van Eigenaren: €98.520
    - PV zonnepanelen voor bedrijven: €35.000
    - PV zonnepanelen voor particulieren: €10.000
    - Startsubsidie duurzame energiecoöperaties: €20.000
    - Totaal resterend budget 2021: €477.086
- Totale beschikbare gelden in de Reserve Duurzaamheid vanaf 1-1-2022: €4.027.086

3.1 De concrete invulling voor 'Energiebesparing bedrijven' is uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Regionale Energiestrategie
Na het Warmtenet Gildenwijk is 'Energiebesparing bedrijven' de tweede concrete aanspraak op de Reserve Duurzaamheid. In 2020 heeft de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) een Energie agenda opgesteld, oftewel de E-agenda. Deze agenda bevat een mix van regulerende en stimulerende instrumenten om energiebesparing bij bedrijven te versnellen. Door een slimme afwisseling van versterkt toezicht en preventie worden bedrijven niet alleen gereguleerd, maar ook gestimuleerd en gefaciliteerd om meer energie te besparen, brandstof te besparen, alternatieve brandstof te gebruiken, energie te monitoren en duurzame energie op te wekken. In 2022 willen we de samenwerking met OZHZ intensiveren om

meer energiebesparing bij bedrijven te realiseren. OZHZ gaat bij bedrijven langs om de energiebesparende maatregelen te controleren en advies te geven over energiebesparing. Daarnaast wordt ingezet op branche- en bedrijventerreinenaanpak en zet OZHZ in op koplopersgesprekken om andere bedrijven te inspireren en te stimuleren. Met de intensievere rol van OZHZ kan een grote stap gezet worden in energiebesparing, maken we gebruik van de regionale en lokale kennis van OZHZ en kan ambtelijke capaciteit op andere prioriteiten ingezet worden. Voor deze intensivering is een bedrag van €166.673 geraamd door OZHZ. Dit is tegelijk de grootte van de aanspraak op de Reserve Duurzaamheid. Een uitgebreide toelichting van de werkzaamheden is te lezen in het bijgevoegde UVP RES 1.0.

Risico's:

1.1 De overgehevelde restanten van 2021 krijgen door de vele werkzaamheden in de pijlers toch geen nadere uitwerking in 2022

Het UVP RES 1.0 toont alle werkzaamheden die tot 1 juli 2023 uitgevoerd moeten worden. Naast de beschreven werkzaamheden in het UVP RES 1.0 zijn de overgehevelde projecten onderverdeeld onder de relevante pijlers. Door deze onderverdeling krijgen deze projecten een concrete plek binnen de pijlers en daarmee ook zekerheid om nader uitgewerkt te worden. De verdeling van deze projecten onder de pijlers is als volgt:

- Pijler Energiebesparing
  - Duurzaamheidspakketten minima
  - Digitaal platform duurzame bedrijven
- Pijler Warmte
  - Transitie warmte
  - Onderzoek warmtenet Gildenwijk
  - Energiebesparingsaanpak met VvE's
- Pijler Zon
  - PV zonnepanelen voor bedrijven en particulieren
  - Startsubsidie duurzame energiecoöperaties

3.1 De Reserve Duurzaamheid wordt binnen de budgettaire ruimte van het college tot tevredenheid van de Raad ingevuld

Het college heeft een zekere ruimte gekregen van uw raad om projecten aanspraak te laten doen op de Reserve Duurzaamheid. Tijdens de I&O parallelsessie Reserve Duurzaamheid op 28 oktober 2021 is een afwegingskader gepresenteerd. Uw raad heeft tijdens deze parallelsessie aangegeven dat het college dit afwegingskader kan gebruiken om te kunnen verantwoorden waarom projecten aanspraak mogen maken op de Reserve Duurzaamheid. De door uw raad gegeven ruimte aan het college en het afwegingskader zorgen voor een bewuste afweging van projecten voor deze reserve.

Financiën:

De restanten van de bestaande budgetten worden bij afsluiten van het jaar 2021 toegevoegd aan de Reserve Duurzaamheid. Met dit voorstel wordt als gevolg hiervan voor de Reserve Duurzaamheid een beschikbaar budget van €4.027.086 voorzien. Waar een tweede concrete aanspraak op de Reserve Duurzaamheid is voor 'Energiebesparing bedrijven' van €166.673.

Tabel Verwacht beschikbaar budget binnen de Reserve Duurzaamheid

Soort gelden	Beschikbaar budget	Besteedbaar budget
Eneco-gelden	€5 miljoen	€3,5 miljoen*
Restant budget 'Beleidsplan Duurzaamheid 2017-2021'	€50.000	€50.000
Restant budget 'Energietransitie'	€477.086	€477.086
Totaal	€5.527.086	€4.027.086

** Voor het aansluiten van het stadhuis op het warmtenet is al €1,5 miljoen gereserveerd uit de Reserve Duurzaamheid*

Participatie:

Na deze besluitvorming volgt geen directe participatie.
Wel is in het UVP RES 1.0 een leidraad voor communicatie en participatie opgenomen. Hierin staat waarop we de omgeving willen informeren en betrekken: transparant en zo vroeg mogelijk. Een leidraad die dient als een stappenplan voor communicatie en participatie bij een concreet project en meebeweegt met de verschillende fasen van zo'n project.

Communicatie:

Er wordt geen communicatie voorzien na besluitvorming.

Duurzaamheid:

De Reserve Duurzaamheid wordt ingezet om de gestelde doelen in de RES 1.0 voor 2030 en het einddoel in 2050 te behalen. We willen hiermee de duurzaamheidsopgaven versneld op pakken.

Vervolgproces:

Er wordt specifieke invulling gegeven aan de uitvoering van het UVP RES 1.0 en in de P&C cyclus wordt de Reserve Duurzaamheid meegenomen.

Bijlagen:

- Uitvoeringsprogramma Regionale Energiestrategie 1.0

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. <DOCUMENT_DATE>
Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

Aldus besloten in de raadsvergadering van <DATE3>

Griffier, Voorzitter,